

VASTUSTUS VOIMA

20. JUNI —
16. AUGUST 2026

VI ER MOTSTAND

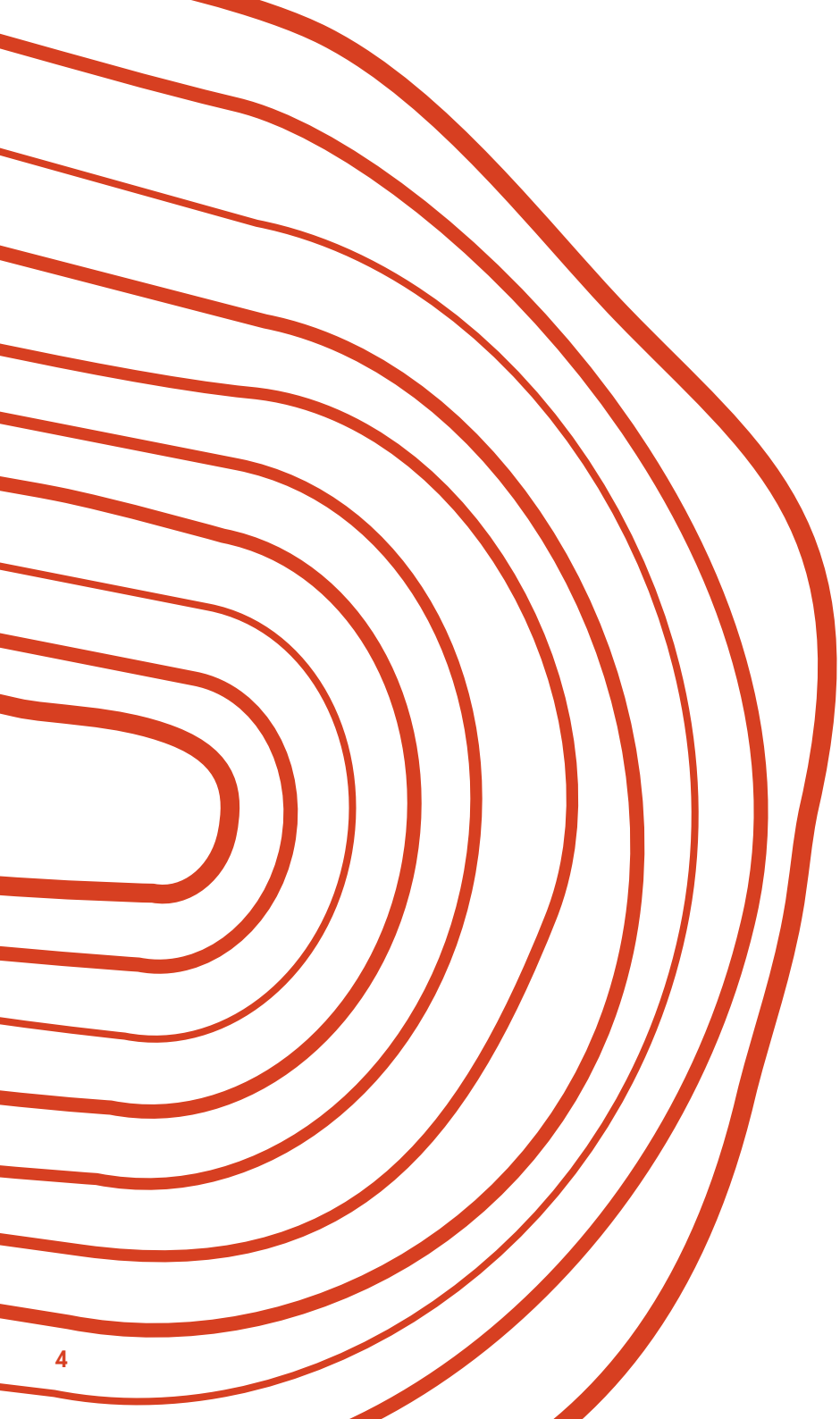

KVÄÄNITAJAT
KVENSK KUNSTNERFORBUND

GALLERI
NORD-NORGE

FESTSPILLENE
I NORD-NORGE

5		Alkusanat / Forord
8		Kuraattorin teksti / Kuratortekst
24		Eili Bråstad & Benedict Beldam
26		Ingebjørg Vatne
28		Ingeborg Wie Henriksen
30		Inger Emilie Solheim, Liv Bangsund & Maija Liisa Björklund
32		Karin Keisu & Josse Thuresson
34		Kenneth Mikko
36		Liv Bangsund
38		Ragnhild Margretha Mietinen Krüger
40		Solveig Ovanger
42		Sylvia Henriksen
44		Torgrim Halvari
46		Åsne Kummeneje Mellem

Álkusanat/ Forord

**Susanne
Næss**

Festspillltirehtööri/
Festspillldirektør

Festspillene i Nord-Norge
festspillnn.no

Tämä oon minun ensimmäinen näyttely Festspill-tirehtöörinä, ja soonkin suurela ilola ja jännityksellä ette Festspillene i Nord-Norge oon väärtinä juuri näyttelylle «Vastustusvoima – Vi er motstand».

Tämän vuoden festivaalissa minnnuu oon interesseerannu aijassa liikkuuvat aktuellit ja relevantit assiit. Kvääniperspektiivit – sekä yhtheiskuntaelämässä ette taidossa – oon tärkkeet mailmassa jossa met aleti tingathaan meidän juurii ja erikoisuutta digitaliseeratussa todelisuudessa, jossa moni kokkee hajanaisen yhtheenkuulumisen.

Olen kiitollinen Kväänitaitajiin joukole: Liv Bangsund, Maija Liisa Björklund ja Sylvia Henriksenille, jotka oon työtely näyttelyn kans suurela tarmola ja järjelä. Kiitos kans eksternille kuraattorille Monica Gebhardtille, joka oon eðesauttanu luomhaan näyttelyn joka näyttää pyblikymille perspektiivii vastustusvoimasta joka lymmyilee Pohjas-Kalotin joka loukossa. Tänä vuotena tällä voimala oon selkkee kväänidimensuuni.

Dette er min første utstilling som festspilldirektør, og det er med stor glede og spenning at Festspillene i Nord-Norge er vertskap for nettopp «Vastustusvoima – Vi er motstand».

I arbeidet med årets festspill har jeg vært opptatt av det som er aktuelt og relevant i vår tid. Kvenske perspektiver – både i samfunnsliv og kunst – er viktige i en verden der vi stadig forhandler våre røtter og vår egenart i en mer digitalisert virkelighet der mange kjenner på fragmentert tilhørighet.

Jeg er takknemlig for at teamet fra Kväänitaitajat – Kvensk Kunstnerforbund: Liv Bangsund, Maija Liisa Björklund og Sylvia Henriksen, har arbeidet med utstillingen med stort pågangsmot og klokskap. Takk også til ekstern kurator Monica Milch Gebhardt, som har bidratt til å skape en utstilling som viser publikum perspektiver på den motstandskraften som finnes i alle kriker og kroker av Nordkalotten. I år har denne motstandskraften en tydelig kvensk dimensjon.

Toivon ette met kaikki saatama kokkeet näyttelyn ja tuntteet juuri vastustusvoimaa ja lujjuutta. Näyttely muistuttaa ette kväänit ei ole vierhaat eli kaukaiset – het oon meidän joukossa, monila meilä oon kväänijuuri, ja se oon tärkkee osa pohjasen muisteluksesta – kekkä met olima ja keneksi aijoma tulla.

Mitt håp er at vi alle skal kunne oppleve utstillingen og kjenne på nettopp motstandskraft og styrke. Utstillingen minner oss om at det kvenske ikke er noe fremmed eller fjernt – det er rundt oss, det er i mange av oss, og det er en viktig del av fortellingen om nord – hvem vi har vært og de vi skal bli.

Kväänitaito vastustusvoimana/ Kvensk kunst som motstandskraft

Monica
Milch
Gebhardt

Eksterni kuraattori/
Ekstern kurator

hilda.as

Näyttelyssä "Vastustusvoima – Vi er motstand" osalistuthaan 15 taitajaa. Valtaosa niistä oon taitajii joila oon yhtheys Kväänitaitajhiin – Kvensk kunstnerforbund. Lisäksi oon myötä kolme Tornionlaksolaista / Ruottin kväänitaitajaa, tyhä kivenheiton päästä rajan yli Harstadista. Olema kans kuutunheet taitajan joka työtelee taidossa kväänitematikin kans.

Tornionlaksolaiset / Ruottin kväänitaitajat oon tärkkee yhtheistyöpartneri tämän vuoden näyttelyssä. Het oon samala tavala ko Norjan kväänit sinnikkäästi vastustanheet ruottalaistamista. Heilä oon oma, uhattu sydänkieli – meänkieli, jota puhhuu nuoin 50 000 – 75 000 ihmistä.¹ Norjassa kvääninkieliset oon harvemmat, 2000 – 8000 kiini siitä mitä kriteeriitä käytethään.²

¹ <https://www.isof.se/nationella-minoritetssprak/meankieli/lar-dig-mer-om-meankieli/meankieli-nu-och-da>

² <https://snl.no/kvener>

I utstillingen "Vastustusvoima – Vi er motstand" deltar 15 kunstnere. Majoriteten er kunstnere med tilknytning til Kväänitaitajat – Kvensk kunstnerforbund. I tillegg medvirker tre kunstnere med kulturell tilknytning til den svenske siden av Tornionlaakso / Tornedalen, et steinkast over grensa fra Harstad. Vi har også invitert inn en kunstner som berører kvensk tematikk i sitt verk.

Tornedalske kunstnere / kvenske kunstnere fra Sverige er en viktig samarbeidspartner i årets utstilling. De har i likhet med kvener i Norge på ukuelig vis stått imot forsvensking. De har sitt eget truede hjertespråk – *meänkieli*, som snakkes av rundt 50 000 – 75 000 mennesker.¹ I Norge er antallet som snakker kvensk mye lavere, 2000 – 8000 avhengig av hvilke kriterier som legges til grunn.²

Festspillene i Nord-Norge

Festspillene i Nord-Norge oon tänä vuotena kuttunu Kväänitaitajat kuratoimaan tämän vuoden festivaalinäyttelyn Harstadissa, 20. juunikuuta – 16. aukustikuuta 2026 Festspillene oon sentraali ja vakaisesti ankkuroitu kulttuuriareena pohjaisessa, ja luopi tillaä sekä kanssainväliselle ulosvaihtamiselle ette paikaliselle yhtheishengele. Kväänitaidon näkyväksi tekemisellä tällä tavalla oon iso merkitys. Se luopi ylpeyttä ja antaa uusile taitajiille turvaa tutkiit ommaa, kollektiivista ja nasunaalista identiteettiä, ja meidän yhtheistä historiita.

Kväänitaitajat nostethaan tässä Festspill-näyttelyssä esile sen kunka yhtheys ja yhtheistyö oon fundamentit jos aikkoo seissoot vakaisesti omassa kulttuurisessa identiteetissä, ja vahvistaat vastustusvoimaa hätäaioissa. Ulosjulistuksessa annethiin halun yhtheistyöhön.

Kväänitaitajat

Kväänitaitajat perustethiin Vesisaaressa 2021 ko ensimmäinen Kväänibiennaali aukasthiin. Tässä ensimmäisessä näyttelyssä oli teemana materialiteetti ja identiteettimarkköörit. Tämän jälkhiin biennaali oon arrangeerattu joka toinen vuosi. 2023 oli titteli *Lähevesi – Kildevann*, metafoorina identiteetile ja historiille, ja viimeisessä biennalissa 2025, *Työ – arbeid*.

Festspillene i Nord-Norge

Festspillene i Nord-Norge har i år inviteret Kvensk kunstnerforbund til å kuratere festivalutstillingen i Harstad, 20. juni – 16. august 2026. Festspillene utgjør en sentral og solid forankret kulturarena i nord, og legger til rette for både internasjonal kunstnerisk utveksling og lokalt samhold. Synliggjøring av kvensk kunst på denne arenaen, Nord-Norges største kunstfestival, har stor betydning. Det skaper stolthet og gir nye kunstnere trygghet til å utforske den individuelle, kollektive og nasjonale identiteten, og vår felles historie.

Kväänitaitajat – Kvensk kunstnerforbund løfter i denne Festspillutstillingen fram fellesskap og samarbeid som fundament for å stå stødig i egen kulturell identitet, for å styrke motstandskraften i krisetider. Utlysningen oppmuntret også kunstnerne til samarbeidsprosjekter.

Kvensk kunstnerforbund

Kväänitaitajat – Kvensk kunstnerforbund ble etablert i Vesisaari / Vadsø i 2021 i forbindelse med åpningen av den aller første Kväänibiennaali. Denne første utstillingen hadde tema materialitet og identitetsmarkører. Siden har biennalen blitt arrangert på regelmessig basis. I 2023 var tittelen *Lähevesi-kildevann* som metafor for identitet og historie og på sist biennale i 2025 *Työ – arbeid*.

Kväänitaitajat – Kvensk kunstnerforbund ble opprettet for å bygge fellesskap og styrke det kvenske kunstmiljøet.

Kväänitaitelijoiden, hiljemin Kväänitaitajiitten perustaminen / Etableringen av Kväänitaitelijat, senere Kväänitaitajat – Kvensk kunstnerforbund: Maija Liisa Björklund, Åsne Kummeneje Mellem, Liv Bangsund i 2021 | Foto: Monica Milch Gebhardt

Kväänitaitajat perustettiin yhtheismiljööön rakentamiseksi ja kväänitaidon lujittamiseksi. Kväänitaitajat oon alusta asti luonu kohattelupaikkoi niin ko *Kväänilöylyn ja Verkoston*, möötti jäsenille ja samala aukkee seminaarikonsepti pyblikymille. Liitto oon kasunu kolmesta jäsenestä kahtheenkymmenheenkahtheen.

Aijemat Kväänitaitajiitten näyttelyt oon käsitelheet kvääniin kykky pärjätä vastoinkäymiset ja “tulla ihmheen kautta läpitte toisele puolele”, niin ko Maija Liisa Björklund niin fiinisti sen kuvvailee.³ Tällä kerttaa kvääniin sissuu tutkithaan vastustusvoima-teeman avula. Ja siinä oon tärkkee kattoot aijassa sekä etheen- ette takaisinkäsin.

Taito joka luopi identiteettiä

Näyttelyn taito ilmaisee vastustusvoimaa eri tavoin. Pehmeitten ja opphaitten materiaaliin, ko tekstiiliin, villan ja lankkoin avula formathan persoonallissii, kovvii, tärkkeitä ja muutamisti kipeitä sanomii. Tekstiilivärkit otethaan kielen kadottamisen pulssin, ja siitä tullee pukstaavillisesti punainen lanka.

Kväänitaitajat har siden etableringen bygget nettverk og møteplasser som *Kväänilöyly / Kvensk damp* og etablert sitt eget seminarkonsept – *Verkosto* – en serie nettverksmøter for medlemmer med åpne seminarer for publikum. Forbundet har vokst fra 3 til 22 medlemmer.

Tidligere utstillinger i regi av Kväänitaitajat – Kvensk kunstnerforbund har berørt kvenenes evne til å overkomme motgang og “mirakuløst komme ut på andre siden”, som Maija Liisa Björklund så fint beskriver det.³ Denne gang vil kvenenes *sisu* – den ukuelige utholdenheten, utforskes gjennom temaet motstandskraft. Og her er det like viktig å se framover som å rette blikket bakover i tid.

Identitetsskapende kunst

Kunstuttrykkene i utstillingen viser *motstand* på ulike måter. Gjennom myke og kjente materialer som tekstil, ull og tråder formes personlige, harde, viktige og noen ganger såre budskap. Kampen mot tapet av språk blir tatt på pulsen i tekstilverkene og blir bokstavelig talt en rød tråd.

Selma Lagerlöfs Nils Holgerssons underbara resa i Sverige

Kirja ulosannethiin 1907 ja oon klassinen lastenkirja. Se kirjoitethiin alkupöräsesti koulun geografiikirjana ja sitä käytethiin oppikirjana ruottalaisille kouluklappiille. Pääkarakttäri Nils muuttuu pikku nissiksi ja mukkaa villihanhiin matkassa koko Ruottin ylitte. Hän oppii Ruottin elävä-elämästä, geografiista ja kulttuurista. Yhdessä näyttelyn värkissä oon kriittinen tulkittaminen tästä muisteluksesta, ja muistelhaan erilainen tarina.

Elläviitten kuvviin läpitte kohdättelemä maisemii eri tavoin. Videovärkki näyttää tookimukan maiseman, tulkittamisenna Selma Lagerlöfin kirjasta *Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige*. Alternatiivinen historii näytethään, väävätty yhtheen mytologiin ja unen kans. Toinen multimediaalinen värkki edistää ökofeminististä teoriita, jossa luonto ja kväänikulttuuri oon lujasti yhtheydessä.

Ökofeministinen teorii

Ökofeministinen teorii oon feminismin suunta joka meinaa ette oon olemassa historinen ja strukturellinen yhtheys sen väliä kunka vaimoi oon dominoitu ja luonttoo kohdeltu resurssina hyväksikäytöle. Taidossa ökofeministinen ajattelemisen representeeraa vaphauttamista näistä yhtheyksistä.

Selma Lagerlöfs Nils Holgerssons underbara resa i Sverige

Boken er en klassisk barnebok utgitt i 1907. Den ble opprinnelig skrevet som en geografibok for skoleverket og er blitt benyttet som lærebok for svenske skolebarn. Nils, hovedkarakteren i boken, forvandles til en liten nisse og reiser med villgjessene over hele Sverige. Her lærer han om svensk dyreliv, geografi og kultur. I et av kunstverkene møter vi en fortolkning og kritikk av denne historiefortellingen, og det blir fortalt en alternativ historie.

Ved bruk av levende bilder får vi møte landskap på ulike vis. Et videoverk viser landskapet fra en togreise, som en fortolkning av *Nils Holgerssons underbara resa gjennom Sverige* av Selma Lagerlöf. En alternativ historie vises, flettet sammen med mytologi og drømmer. Et annet multimedialt verk fremmer økofeministisk teori, der natur og kvensk kultur framstår som uløselig knyttet sammen.

Økofeministisk teori

Økofeministisk teori er en retning innen feminismen som mener at det finnes en historisk og strukturell sammenheng mellom hvordan kvinner er blitt dominert og hvordan naturen blir behandlet som en ressurs for utnyttelse. I kunsten representerer økofeministisk tenkning en form for frigjøring fra disse sammenhengene.

³ Katalog til Kväänibiennaali 2025, työ / arbeid, Kväänitaitajat

Tieto pohjaisessa pärjäämistestä

Materiaaliin käytölä ja uudestikäytölä oon pitkät tradisuunit kväänikulttuurissa. Vaattheet saathiin uuden elämän mattotraasuina, ja riekkihirsi salvethiin pytinkhiin. Vanhoi työkallui ja kappheita uudestipitämällä, synttyy *transformeeraaminen* vanhaasta ja opphaasta, uutheen ja innovatiivisheen. Taidosta tullee välinet ymmäryksheen ja refleksuunhiin.

Taitoilmaisuuilla oon kans erilainen voima ja *lujjuus*. Suomu färjätty perintheisillä teknikillä tullee esile kapppailumanifestina, ko taas

Kunnskap om å overleve i nord

Bruk og *gjenbruk* av materialer har lang tradisjon i kvensk kultur. Klær fikk nytt liv som mattefiller, og rektømmer inngikk i bygninger. Ved gjenbruk av gamle verktøy og redskaper i kunstverk skapes en *transformasjon* fra noe kjent, til noe nytt og innovativt. Kunsten blir et verktøy til forståelse og refleksjon.

Kunstuttrykkene har også ulik kraft og styrke. Fiskeskinn farget med tradisjonelle teknikker trer fram som et kappmanifest, mens et roligere uttrykk med klima- og miljøperspektiv skildrer nordlig botanikk.

rauhalisempi värkki ilmaisee kliima- ja miljööperspektiivii pohjaisen botanikin avula.

Diversiteetin arvostaminen yhtheiskunnassa

Stillkuvissa lavastethaan eri etnisii joukkoi ja minoriteettii. Ihmiset representeerathan tämänpäivän siirtolaissii ja pohjais-ryssän pomoorii – molemilla oon jonkunlainen yhtheys kväänhiin. Nyky-yhtheiskunnassa *individueli*, kollektiivinen ja nasunaalinen identiteetti oon monipuoliset ja liikkuvat. Kuttumalla nämät kattheet, laajenamma kvääniperspektiivii ja kysymyksii minoriteettiin ja alkupöraiskanssoin statuksesta meidän krannimaissa.

Diversiteetti

Diversiteetti tullee sanasta *diversitas*, joka meinaa erroo. Tavalisempi sana oon moninaisuus. Taidossa sitä pidethään esim. kulturellista, etnisestä ja sukupuolimoninaisuudesta, eli taitajiitten ja ilmaisuitten variasuunista.

Rakenttaat vastustusvoimaa diversiteetillä

Taito saattaa vastustaat polariseerinkii ja desinformasuunii edesauttamalla refleksuunii ja

Å verdsette diversitet i et samfunn

På stillbilder iscenesettes ulike etniske grupper og minoriteter. Menneskene representerer dagens migranter og de nord-russiske pomorene, begge med et slags slektskap til kvenene. I dagens samfunn er både den individuelle, kollektive og nasjonale identiteten stadig mangfoldig og flytende. Ved å invitere inn disse blikkene utvider vi det kvenske perspektivet og reiser spørsmål om minoriteters og urfolks status i våre naboland.

Språket, både kvensk og *meänkieli*, har sin plass i utstillingen. Språket er en viktig identitetsmarkør og et grunnleggende uttrykk ved en kultur. Du kan lytte, kjenne etter, prøve å forstå – og kanskje lære noen nye ord.

Diversitet

Diversitet kommer fra ordet *diversitas* som betyr forskjell eller ulikhet. Et vanligere ord er mangfold. I kunstsammenheng brukes det ofte om kulturelt -, etnisk-, kjønnsmessig mangfold, en variasjon av kunstnere eller kunstneriske uttrykk.

Solveig Ovanger | *Fiervavesi / Fjære sjø / Low Tide* | 2026 | under arbeid

lujittamalla kriittistä ajattelua. Raportti *Culture and Democracy: the evidence*, analysoi demokratiaa ja kulttuurin välistä yhteyttä, ja perustuu monen vuoden kansainväliseen tutkimukseen. Löydöt näytetään selkeästi positiivisen yhteyden kulttuuriaktiiviteettiin osallistumisen ja yhteiskuntaengasementin, demokratiaa ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden välillä.⁴

Oon tärkeä topata polarisoinnin ja kovan erimielisyyden, ja edesauttaa monenlaisuuden: etnisen ja kulturellisen, mutta kansainkulttuurin- ja funktioyhteisömonenlaisuuden. Näyttelyn taito halluu luoda tällaista monenlaisuudelle ja toleranssiksi diversiteetille.

Ruudalaistamisen aikana Norjan esivallan politiikka piti lujittaa nasuunin ittekuuvaa ja rakentaa nasunallismii. Sellainen identiteetin rakentaminen saattaa olla uloslukuttava ja vaarallinen – se ei anna tällaista monenlaisuudelle. Mariken Lauvstadin kirjassa *Kampen om kunsten*, tämä

Å bygge motstandskraft gjennom diversitet

Kunst og kunstuttrykk kan motvirke polarisering og desinformasjon ved å legge til rette for refleksjon og styrke kritisk tenkning. Rapporten *Culture and Democracy: the evidence*, analyserer sammenhengen mellom demokrati og kultur, og er basert på internasjonal forskning over flere år. Funnene viser en tydelig positiv sammenheng mellom deltakelse i kulturelle aktiviteter og indikatorer for samfunnsengasjement, demokrati og sosial tilhørighet.⁴

Det er viktig å motvirke polarisering og sterk meningsmotstand, og å fremme mangfold. Dette gjelder etnisk og kulturelt mangfold, men også kjønns- og funksjonsmangfold. I utstillingen vil kunsten utvide rommet for mangfold og skape toleranse for diversitet.

Under forundersøkningen førte norske myndigheter en politikk som skulle forsterke nasjonens selvbylde og bygge nasjonalisme. En slik identitetsbygging kan være

aktualiserantuu täällä pohjoisten kulttuurikanuuniin debattissa.

Tanska sai 2006 kulttuurikanuunin, mutta sitä on kritiserattu konservatiiviseksi, ja vähäisestä vaimoin ja minoriteettiin involveeramisesta. Ruotti työtelee oman kulttuurikanuunin kans, mutta kohtaa paljon vastustusta, ko se ylenkattoi Tornionlakson / Meänmaan⁵ eli Sápmin Ruottin kulttuurihistoriissa. Komitee on nyt saanu selkeän mandaatin peilata maan moninaisuutta. *Nils Holgerssons underbara resa gjennom Sverige* on yksi odotetuista värkkiistä ja laskethaan nasunaali-ikooniksi. Samalla sitäkin on kritisoitu vinon kuvan luomisesta yhteiskunnasta ja geografiasta. Norjassa ehdotus kulttuurikanuunista on hylätty.⁵

Yksi kväänikansan voima minoriteettina, on kyky pittää arvossa diversiteettiä. Kväänit on vajelttaavana kansana häytyny

ekskluderende og farlig fordi den gir lite plass for mangfold. Dette aktualiseres i dag gjennom kulturkanoner i Norden, slik boka *Kampen om kunsten* av Mariken Lauvstad viser.

Danmark fikk sin kulturkanon i 2006, men den har fått kritikk for å være for konservativ og for i liten grad å involvere kvinner og minoriteter. Sverige arbeider med sin kulturkanon, men møter mye motstand. Etter kritikk for at Meänmaa⁵ /Tornedalen og Sápmi er oversatt i svensk kulturhistorie, har komiteen fått et tydelig mandat om at kanonen skal speile mangfoldet i landet. Et av de forventede verkene, Selma Lagerlöfs, *Nils Holgerssons underbara resa gjennom Sverige*, regnes som et nasjonalikon. Samtidig har verket fått kritikk for å overse Meänmaa / Tornedalen og gi et skjevt bilde av samfunn og geografi. I Norge har forslaget om en kulturkanon blitt avvist.⁶

⁵ Meänmaa betyr "vårt land". Meänkieli betyr "vårt språk", Begrepet *Tornedaling* har blitt kritisert for å være myndighetenes betegnelse på minoriteten. Folket i dette landområdet har blitt benevnt som Tornedalinger, kvener og lantalaier.

⁶ Mariken Lauvstad (1995), *Kampen om kunsten*, Et forsvar for kulturens rolle i demokratiet. Res Publica: Oslo

⁴ Kulturfeltes plass i samfunnsutviklingen, KS (2025)

passauttuut ja elläät dialogissa toisten kulttuuriitten kans. Moninaisuuden arvostaminen oon tärkkee nyky-yhteiskunnassa.

Kulttuurikaanoni

Kulttuurikanuuni oon virallinen ylinäkömä tärkeimistä ja merkityksellisimmistä taito- ja kulttuuriaarteista nasuunin historiissa. Kanuunin mooli oon määritellä yksi yhteinen kulttuuriperintö, säilyttää nasunaaliidentiteetin ja toimiit referanssiraamina väjele.

Identiteettiyhteyks

Taito vähentää ehtäisyyttä ihmisten välilä, ja luopi yhteyttä ja yhteytyötä. Kulttuuriperintö, taito ja lokaali yhteenkuuluminen saatethaan mobiliseerata toiminthaan hädässä. Taito saattaa edesauttaat rauhaa rakenttaavii ja lujii paikallissamfynniitä.

Tutkimusraportissa *Art and war* Emma Louise Leahyf näyttää kunka Ryssän tevot oon vaikuttaneet Ukrainan taidon sisälykseen. 2022 jälkhiin, monet Ukrainan taitajat oon alkanheet pitämhään tradisuuniita, symbooliita ja historiiita heidän taidossa, lujittamiseksi kulttuurin vastustusvoimaa sodan kohtaamisessa.⁵

En styrke som det kvenske folket har som minoritet, er evnen til å se og verdsette diversitet i samfunnet. Kvenene har som vandrende folk vært nødt til å tilpasse seg og leve i dialog med andre kulturer. Å verdsette mangfold er en viktig verdi i dagens samfunn.

Kulturkanon

En kulturkanon er en offisiell, samlet oversikt over de viktigste og mest betydningsfulle kunst- og kulturskattene i nasjonens historie. Målet med en slik kanon er å definere en felles kulturarv, bevare nasjonal identitet og fungere som en referanseramme for befolkningen.

Identitetsfellesskap

Kunst og kunstuttrykk reduserer avstanden mellom mennesker. Det kan skape samhold og samarbeid. Kulturarv, kunst og lokal tilknytning kan gi mening, skape fellesskap og mobilisere til handling i kriser. Kunst bidrar til fredsbyggende og styrkede lokalsamfunn.

I forskningsrapporten *Art and war* viser Emma Louise Leahyf at Russlands handlinger har hatt en effekt på kunstens innhold i Ukraina. Etter 2022 har mange ukrainske samtidskunstnere tatt i bruk tradisjoner, symboler og

Kväänitaitaja Åsne Kummeneje Mellemille joka oon näyttelyssä, käsityö oon enemän ko tradisunellit teknikit, soon yhteenkuulumisen ilmaisu.⁷ Hän muistelee ette hänen värkit aukaissee tilan dialoogille ja annethaan tillaa jokaiselle tutkimhaan mitä kvääniidentiteetti eli -kulttuuri merkitsee heile. Värkit oon sekä identiteettii luova prosessi, ja dialoogin aukaisu.

Identiteetin hakeminen saattaa olla sekä palkitseva ette kippее prosessi. Tässä yhteydessä taito saattaa auttaat käsitlemhään traumoi ja vaikkeeta historiiita. Se saatta kans toimii kaluna merkityksen luomisheen, kadotetun hakemisheen, ja kaipun tutkimisheen, siitä mikä oon menetetty.

Liv Bangsund, toinen näyttelyn kväänitaitajista, kirjoittaa näyttelykatalogissa *fornorska / ruidalaistettu* (2025) lestaatiolaisuuden ympäri

historie i sin kunst, for å styrke kulturens motstandskraft i møte med krigen.⁷

For den kvenske kunstneren Åsne Kummenje Mellem som er representert i utstillingen, handler käsityö / kvensk håndverk om mer enn tradisjonelle håndverksteknikker, det er et uttrykk for tilhørighet.⁸ Hun forteller at verkene hun har skapt, åpner for dialog og gir rom for at den enkelte kan utforske hva det kvenske betyr for dem. Verkene er både en identitetsskapende prosess og åpner for dialog.

Søken etter identitet kan være både en givende og smertefull prosess. I denne sammenhengen kan kunst bidra til å bearbeide traumer og vanskelig historie. Kunst kan også fungere som et verktøy for å skape mening, lete etter det som er borte og utforske lengsel etter kunnskap som har gått tapt.

⁷ Art and war” (135:2025) (s38 Lokshuk, I., Cherednychenko, O., Kopeliuk, O., Sediuk, I. och Pototskyi, S. Resilience and resistance: Ukrainian art under marital law. Amazonia investiga, 13(82). s.75. 2024.

⁸ Gyrid Øyen i Kunst Pluss nr 1 (2024), Nært og personlig – Innblikk i kvenske kunnskapsprosesser, Norske kunstforeninger:Oslo

Aksuvuonossa Pohjas-Tromssan fylkissä. Hän kokkee ette lestaatiolaisuuden yli makkaa pimmeys – miljö mistä hänen isovanhiimet tulthiin. Hän kuvvailee miljöön jossa jälläthiin kovat normit ja kielot. Ei saanu näkkyyt, tyttärenä häyttyi panna hamet, ja olla vaiti ko raavhaat puhuthiin. Monessa värkissä hän käyttää vanutettuu lamphaanvillaa distansinna ja suojana tätä pimmeyttä vasthaan.

Liv Bangsund, kvensk kunstner i utstillingen, skriver i utstillingskatalogen *fornorska / ruidalaistettu* (2025) om læstadianismen i bygda Oksfjord i Nord – Troms. Hun opplever at det hviler et mørke over læstadianismen, et miljø som hennes besteforeldre kom fra. Hun beskriver et miljø preget av strenge normer og forbud. Man skulle som barn ikke være synlig, ikke gå med bukse som jente, men med skjørt, og ikke bråke når de voksne pratet.

Historiset teknikit ja metoodit – tärkke tiedonkäyttö

Nina Planting Møllmann osoittaa tohturiraaditutkimuksessa *Finnmark mellom frigjøring og fred* kunka praktilinen tieto luonosta ja miljööstä oli ratkaisseeva pärjäämiselle Finmarkussa pakkoevakueeramisen aikana ja jälkhiin. Tieto kodanrakentamisesta oli eriliikaisen sentraali.⁸ Se koski kans rakenus- ja materiaalikokkoomispaikan valittemista, ko kovothiin esim. turvetta eli puuta. Ushein ihmiset pidethiin konstruksuunissa saatavii resurssii uudestipitämismateriaaliina, luonolissii vaara- ja kiviformasuunii, koivun ja turpheen lisäksi.⁹

Taito saattaa näyttää keinon vanhoissiin teknikkhiin ja metoodhiin ja luoda sillan menheisyyden ja nykyajan välilä. Rauhattomassa mailmassa oon oma valmhius ja paikallinen ruokaproduksuuni aina tärkkeemät. Tieto luonosta ja sen

I flere av verkene bruker hun tovet saueull som en form for distanse og beskyttelse mot dette mørket.

Historiske teknikker og metoder – viktig kunnskapspraksis

Nina Planting Møllmann, peker i sin doktorgradsavhandling *Finnmark mellom frigjøring og fred* på hvordan praktisk kunnskap om natur og miljø var avgjørende for å overleve i Finnmark under og etter tvangsevakueringen. Kunnskapen om gammekonstruksjon som byggeskikk var særlig sentral. Dette inkluderte også valg av sted for bygging og innsamling av materialer som torv og tre. Ofte brukte folk tilgjengelige ressurser som gjenbruksmaterialer og naturlige fjell- og steinformasjoner i konstruksjonen supplert av bjørk og torv.⁹

Kunst kan vise vei til gamle teknikker og metoder, og skape et bindeledd mellom fortid og nåtid. I en mer urolig verden blir egenberedskap og lokal matproduksjon stadig viktigere. Kunnskap om natur og bruk av naturressurser kan peke mot en mer bærekraftig framtid.

⁸ Nina Planting Møllmann (2024), *Finnmark mellom frigjøring og fred, Livsvilkår blant overvintrerne fra 25.oktober til 8.mai 1945*, Doktorgradsavhandling, UiT Norges arktiske universitet: Tromsø

pitämisestä peekkaa kohdi
kestävämppää tulleevaisuutta.

Kväänitaidon voima lymmyilee
kokemuksissa jotka kannethaan
etheenkäsin. Se saattaa opastaat
tien ja lisätä vastustusvoimaa
tulleevaa kohdatellessa.

Styrken i kvensk kunst ligger i
erfaringer som bæres videre.
Den kan gi retning og
motstandskraft i møte med
framtiden.

Referanser

Kunstnersamtaler med samtlige deltagende
kunstnere på teams.

Katalog til Kväänibienaali 2025, Työ /
arbeid, Kväänitaitheilijjat:Tromsø

Karin Ibenholt, Oda Longvastøl, Adrian
Lysne, Marthe Storo, (2024) Kulturfeltes
plass i samfunnsutviklingen, Rapport
nr. 34–2024 KS:Oslo

Sannhets og forsoningskommisjonen
(2022–2023), Dokument 19:Sannhets- og
forsoning – grunnlag for et oppgjør med
fornorskingspolitikk og urett mot samer,
kvener/norskfinner og skogfinner,
Stortinget:Oslo
[https://www.stortinget.no/globalassets/
pdf/sannhets-og-forsoningskommisjonen/
rapport-til-stortinget-fra-sannhets-og-
forsoningskommisjonen.pdf](https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/sannhets-og-forsoningskommisjonen/rapport-til-stortinget-fra-sannhets-og-forsoningskommisjonen.pdf)

Liv Bangsund (2025), FORNORSKA,
ruidalaistettu, katalog. Egen utgivelse:
Tromsø

Mariken Lauvstad (2025), Kampen om
kunsten, Et forsvar for kulturens rolle i
demokratiet. Res Publica: Oslo

Stortingsmelding nr 9 (2024–2025),
Totalberedskapsmeldingen- Forberedt på
kriser og krig, Stortinget:Oslo
[https://www.regjeringen.no/no/
dokumenter/meld.-st.-9-20242025/
id3082364/?ch=1](https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-9-20242025/id3082364/?ch=1)

Statens offentliga utredningar (2023),
Som om vi aldrig funnits – exkludering och
assimilering av tornedalingar, kväner och
lantalaiset, Slutbetänkande av Sannings-
och försoningskommissionen för
tornedalingar, kväner och lantalaiset,

Statens offentliga utredningar: Stockholm
[https://www.regeringen.se/contentassets/
7cd3e7026dd141afac577586da7f8baa/
sannings-och-forsoningskommissionen-
for-tornedalingar-kvaner-och-lantalaisets-
slutbetankande--sou-2023_68.pdf](https://www.regeringen.se/contentassets/7cd3e7026dd141afac577586da7f8baa/sannings-och-forsoningskommissionen-for-tornedalingar-kvaner-och-lantalaisets-slutbetankande--sou-2023_68.pdf)

“Fortidens erfaringer – framtidens
utfordringer” seminar ved Museene for
kystkultur og gjenreisning arrangert
27.–28.oktober 2025, hentet fra nettsiden
11.04.2026, [https://kystmuseene.no/
velkommen-til-seminaret--fortidens-
erfaringer--framtidens-utfordringer](https://kystmuseene.no/velkommen-til-seminaret--fortidens-erfaringer--framtidens-utfordringer)

Nina Planting Møllmann (2024), Finnmark
mellom frigjøring og fred, Livsvilkår blant
overvintrerne fra 25.oktober til 8.mai 1945,
Doktorgradsavhandling, UiT Norges arktiske
universitet: Tromsø

Gyrid Øyen (2024), Nært og personlig –
Innblikk i kvenske kunnskapsprosesser i
Kunst Pluss nr 1/2024, Norske
kunstforeninger:Oslo

Anna McWilliams & Sofia Olsson (2025),
Art and war – The expression of art in
Ukraine since the 24th of February 2022 FOI
Swedish Defence Research Agency:
Stockholm

Regjeringkansliet (2023), En svensk
kulturkanon, Regjeringkansliet:
Stockholm [https://www.regeringen.se/
rattsliga-dokument/kommittedirektiv/
2023/12/dir.-2023180](https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2023/12/dir.-2023180)

Eric Sjöström commissioned by The Barents
Euro-Arctic Council (2023) Barents culture
report [https://barents-council.org/
document/BarentsCultureReport2023.pdf](https://barents-council.org/document/BarentsCultureReport2023.pdf)

Eili Bråstad

f. 1981
Raisi/Nordreisa

assuu/bosatt
i Uşlu/Oslo

eili.art

Benedict Beldam

f. 1994
Ringebu

assuu/bosatt
i Uşlu/Oslo

benedictbeldam.com

Benedict Beldam työtelee performanssin, installasuunin, tekstin ja äänen kans. Hänen praksiisi tutkii kväänin kulttuurihistoriita liikkuvuun elementtiin läpitte: saunan, piimän ja tervan. Beldamilla oon taidon MA KHiO:sta, ja konstiintelligensin ja filosofiin BA UiO:sta.

Eili Bråstad työtelee filmin/videon, installasuunin ja performanssin kans. Elementtii hänen kväänitavustasta palmikoidaan eksperimentellin ja subkulturellisen estetikkin kans, liitetty aijassa, identiteetissä ja liikkheessä. Bråstadilla oon liikkuvan kuvan BA Filmkunstskolen i Kabelvågista, ja taidon MA KHiO:sta.

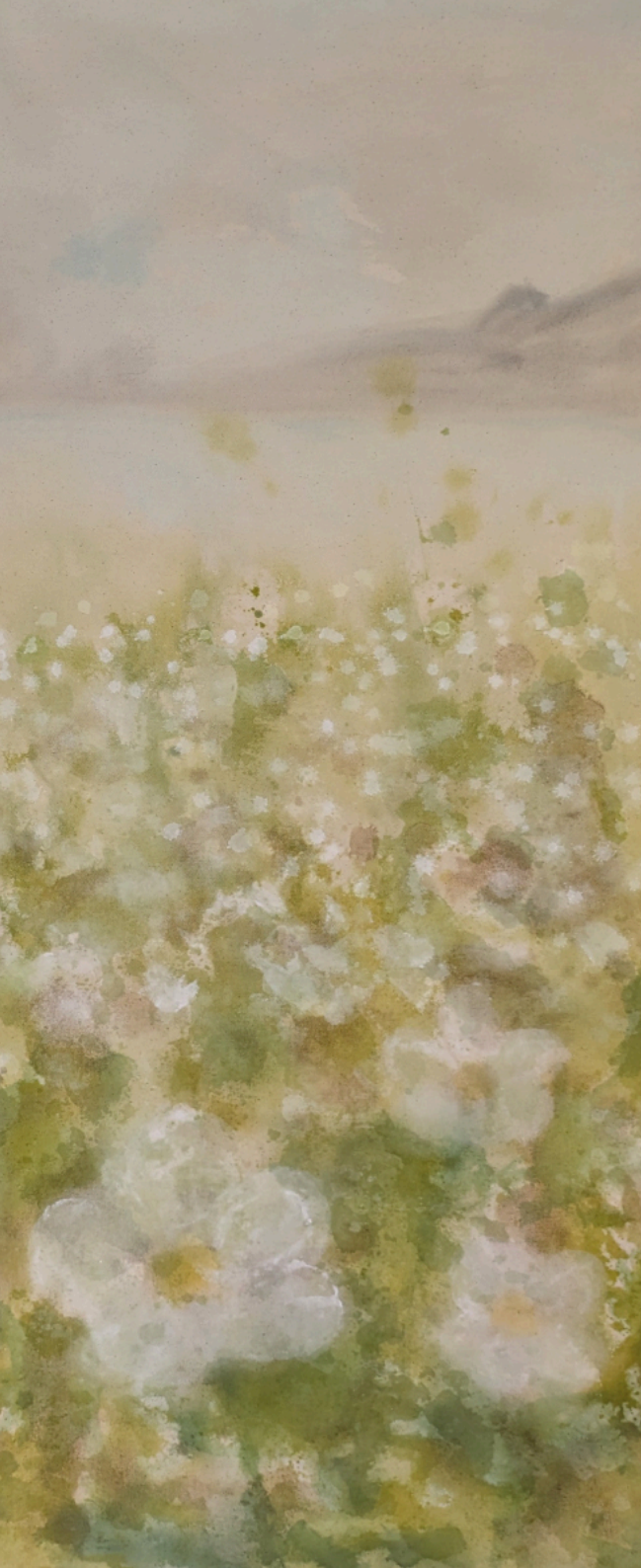
Meilä oon usheempi kryssäkohta ilmaisussa, prosessissa ja työmetoodiissa. Vaikka työtelemmä eri meedioitten kans, yhtheistyö alkko ytheisestä toivheesta tutkiit kväänperspektiivii kumman katheen läpitte.

Benedict Beldam arbeider med performance, installasjon, tekst og lyd. Hans praksis utforsker kvensk kulturhistorie gjennom flytende elementer: sauna, surmelk og tjære. Beldam har MA i billedkunst fra KHiO, og BA i kunstig intelligens og filosofi fra UiO.

Eili Bråstad arbeider med film/video, installasjon og performance. Elementer fra hennes kvenske bakgrunn flettes gjerne sammen med en eksperimentell og subkulturell estetikk, koblet sammen i tid, identitet og bevegelse. Bråstad har BA i bevegelige bilder fra Filmkunstskolen i Kabelvåg, og MA i billedkunst fra KHiO.

Vi har flere krysningspunkter når det kommer til uttrykk, prosesser og arbeidsmetoder. Selv om vi arbeider med ulike medier, springer samarbeidet ut fra et felles ønske om å utforske det kvenske gjennom et skeivt blikk.

Ingebjørg Vatne

f. 1952
Voss

assuu/bosatt
på Nesodden

vatneart.no

Ingebjørg Vatne
Hilla / Molte – *Rubus chamaemorus* | 2026

“Vi er motstand – Met olema vastustus” anttaa assosiasuunin johonki lujjaan ja voimakkaaseen. Ko assiita ajattelen tarkemin, vastustusvoiman häyttyy olla väkkeevin kaikista aremissa ja heikoimissa, sekä ihmisissä ette muussa luonossa. Minun ajatukset menhään kasvhuin jokka pärjäthään pohjasen haastaavimmissa oloissa.

Luonola ja sen fenomeeniila oon taitohistoriissa pitkä tradisuuni metafoorina inhimilliselle. Fylkinkukkaiset oon minun värkit näyttelhyyn. Muistelut *Fylkinkukkaisen* takana oli edesauttaat lujittamhaan paikalista identiteettiä, ja pohjas-norjalaiset oon valittu juuri siksi ko niilä oon vastustusvoima pärjäämhään kovila ehdoila. Vuoden kväänifookuksella oon luonolinen ajatella kasvuelämää pohjasaloila kans Norjan rajojen yli. Otan siksi myötä Tornionlakson “fylkinkukkaisen”.

“Vi er motstand” gir assosiasjoner til noe sterkt og kraftfullt. Nærmere ettertanke sier meg at motstandskraften må være sterkest hos de sarte og svake, både hos oss mennesker og ellers i naturen. Da går mine assosiasjoner til vekstene som overlever under de tøffeste forhold i nordområdene.

Natur og naturfenomener har i kunsthistorien lange tradisjoner som metaforer på det menneskelige. Fylkesblomster er mine verk til utstillingen. Historien bak *Fylkesblomst* var å bidra til å styrke lokal identitet, og de nordnorske er valgt nettopp fordi de har motstandskraft for å overleve under harde vilkår. Med årets kvenske fokus, er det naturlig å tenke natur og planteliv i nordområdene utover Norge. Jeg inkluderer derfor Tornedalens «fylkesblomst».

Tornionlaakso / Tornedalen: Tornionlaaksonruusu / Tornedalsrose (kanelrose) – *Rosa majalis*
Finmarkku / Finnmark: Hilla / Molte – *Rubus chamaemorus*
Tromssa / Troms: Keltakukka / Ballblom – *Trollius europaeus*
Nordlanti / Nordland: Sinirikko / Rødsildre – *Saxifraga oppositifolia*
Pispärkki / Svalbard: Huippuvuortenunikko / Svalbardvalmue – *Papaver cornwallisense*

Ingeborg Wie Henriksen

f. 1985
Vesisaari/Vadsø

assuu/bosatt i
Tromssa/Tromsø

[instagram.com/igloqiz](https://www.instagram.com/igloqiz)

Mie käytän taidossa live/elläävää roolipellii meediumina, ja luon interaktiivissii kokemuksii joissa taito ja elämä sekkainuthaan. Minun värkit oon mystikkin, performanssin ja luonon rajamaila, ja otethaan ushein leikilisen ja poeettisen formun.

Festspillene i Nord-Norge:ssa esitän runon *Savvumatka* saunaperformanssissa jossa lämpö, löyly ja suulinen muistelus luodhaan värkin raamit. Runnoot oon inspirereerannu kokemus joka minula oli suomalaisessa savvusaunassa Vantaassa, ko olin Finmarkun fylkinkommuunin tukemala taitajaresidenssimatkala Suomessa.

Jeg bruker laiv/levende rollespill som medium for kunstnerisk utforskning, og skaper interaktive opplevelser der kunst og liv flyter over i hverandre. Arbeidene mine befinner seg i grenselandet mellom mystikk, performance og natur, og tar ofte form som lekne og poetiske verk.

Under Festspillene i Nord-Norge fremfører jeg diktet *Røykreise* i en saunaperformance hvor varme, damp og muntlig fortelling danner rammen for verket. Diktet er inspirert av en opplevelse jeg hadde i en finsk røykbadstue i Vantaa under et kunstneropphold i Finland, støttet av Finnmark fylkeskommune.

Ingeborg Wie Henriksen | *Smokey Kissa / Smokey the Cat*
2025/2026 installasjon/performance, Varanger saunafestival
Foto: Sunniva Tønsberg Gaski

Inger
Emilie
Solheim

Liv
Bangsund

Maija
Liisa
Björklund

f. 1981
Alattio/Alta

f. 1958
Tromssa/Tromsø

f. 1987
Tromssa/Tromsø

assuu/bosatt i
Tromssa/Tromsø

assuu/bosatt i
Tromssa/Tromsø

assuu/bosatt i
Tromssa/Tromsø

livbangsund.com

maijaliisabjorklund.com

Värkki *Siirtymäraanu* tehtiin ko Tromsø Kunstforening – Romssa Dáiddasiida toivoi kvääninkielisen nimen. Tromssalaisina kväänitaitajiina saima tehtävän, ja halusimme löytää nimen taitoprosessin kautta josta lopuksi tuli värkki. Nimestä tuli Tromssan Taitopiiri, researchin ja neuvottelun jälkeihin kielenkäyttäjien kans.

Sanat jotka kokosimme prosessissa oon väävetty värkkiin ääniknappina joita saattaa painaat, kolmenkulmaisessa väävissä tehty eri tekniikkiitten avula. Kolmikkohaamu, josta henkkaa kivvii alla, oon sekä nyökkääminen kväänisöljhuin sentraalhiin kolmikkomuotoon, ja *kolmen kansan kohtaamisheen* – yhteistyö kvääniin, saamelaiten ja norjalaisten välillä. Met olema kolme taitajaa, joila oon norjan / saamen / kväänin / suomen tavusta, erilaisila kokhoonpanemisila.

ydhistys / seura – forening
laaki – lag
roikka / joukko – gruppe
elo / tokka – flokk

Verket *Flytteteppe* ble laget da Tromsø Kunstforening / Romssa Dáiddasiida ønsket seg et kvensk navn. Som Tromsøboende kvenske kunstnere fikk vi oppdraget, og vi ønsket å finne navnet via en kunstnerisk prosess som til slutt resulterte i et verk. Navnet ble Tromssan Taitopiiri, etter research og rådføring med kvensktalende.

Ordene vi samlet inn i prosessen er vevd inn som lydknapper man kan trykke på i en triangelformet vev laget med blandete teknikker. Trekantformen, med hengede steiner under, er både et nikk til de kvenske søljene der trekantsymbolet står sentralt og til *tre stammers møte* – samarbeidet mellom kvener, samer og nordmenn. Vi er tre kunstnere, med henholdsvis norsk/samisk/kvensk/finsk bakgrunn, med ulike sammensetninger av disse.

peret – familie
kolmikko – trio / trekløver / trekant
piiri – krets / sirkel (som i bålsirkel)

Karin Keisu

f. 1995
Juoksenki/Juoksengi

Arbeider i Tornedalen
og Stockholm

Josse Thuresson

f. 1992
Tukholma/Stockholm

Arbeider i Tornedalen
og Stockholm

keisuthuresson.com

Met olema duo joka työtelee videon, tekstin ja kans, yhteydessä kielheen, marginalisuutheen ja kolonialishiin histoorihoin. Kahdessa värkissä tarkastelema Selma Lagerlöfin ikoonista geografiikirjaa *Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige* (1906 – 1907), fookuksessa se kunka Pohjas-Ruottii kuvvailhaan, kunka Tornionlaakso ylönkattohaan nasunaalisessa muisteluksessa, ja kunka kirja oon ollu myötä mallaamassa ideaaliseeratun kuvan maasta

Kuka on nukkuja? perustuu lukhuun «Drömmen» jossa Holgersson nukkuu matkala Pohjas-Ruottin yli. Videovärkissä perspektiivii siirethään ko uni muistelhaanki trollin näkökodasta ja agenssi annethaan maisemalle joka ennen vaijenethiin. *Varjon paikka* kartoittaa julkissii skylptyyrii jotka esitethään kirjan karaktäärii ja näyttää kunka Lagerlöfin kirjaa oon reproducээрattu kautta historiin.

Vi är en duo som arbetar med video, text och skulptur i relation till språk, marginalitet och koloniala historier. I två verk undersöker vi den ikoniska geografiboken *Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige* (1906–1907) av Selma Lagerlöf, med fokus på hur norra Sverige framställs, hur Tornedalen utsluts ur den nationella berättelsen, och hur boken bidragit till att forma en idealiserad bild av landet.

Who is the Sleeper? tar sin utgångspunkt i kapitlet “Drömmen”, där Holgersson sover under resan över norra Sverige. I videoverket förskjuts perspektivet genom att drömmen berättas ur ett trolls synvinkel, och agens ges till det landskap som tidigare tystats. *A Patch of Shadow* kartlägger offentliga skulpturer av bokens karaktärer och visar hur Lagerlöfs verk har reproducerats genom historien.

Kenneth Mikko

f. 1953
i Kieruna/Kiruna

assuu/bosatt i
Haaparanta/Haparanda

kennethmikko.com

Minun työssä fotograafina ja kirjoittajana pohjasalat (Pohjas-Norja, -Ruotti, -Suomi ja -Ryssä) oon vasituisen tärkkeet. Yhdessä net mallathan visuellin ja kulturellin kultakruuvan. Minun pohjaset prosekit oon muistelu m.m. saunomisen, maisema-akustikkin, talvimuodin ja Pohjas-Ryssän ekspedisuuniin ympäri.

otoprojektissa *Dreamlands* oon kuvanu juhlakorreita Pohjas-Ryssän vaimoi kombinasuunissa tradisuuniin ja nyky-aijan kysymysten kans. Kahdessa kuvassa kohtaama yhden alan minoriteetiista – pomoorit, *kansa meren äärelä*; slaavin väki joka samala tavala ko suomalais-ugrilaiset heimot varhain asetuthiin Vienanmeren rannoile. Pomooriakttivistittien toivheen etnisestä tunnistamisesta oon Ryssän valtakunta leimanu separatismiin halun antamiseksi.

I mitt arbete som fotograf och skribent är Nordområdena (norra Norge, Sverige, Finland och Ryssland) speciellt viktiga. Tillsammans bildar de en visuell och kulturell guldgruva. Mina nordliga projekt har rört sig om blant annat bastubadande, landskapsakustik, vintermode och nordryska expeditioner.

I fotoprojektet *Dreamlands* har jag fotograferat högtidsklädda nordryska kvinnor i en kombination av tradition och samtida frågor. I två bilder möter vi en av områdets minoriteter – pomorerna, *folket vid havet*, en slavisk folkgrupp som i likhet med finskugriska stammar tidigt bosatte sig vid Vita Havets stränder. Pomoraktivisters önskan om etniskt erkännande har av ryska myndigheter stämplats som uppmuntran till separatism.

Liv Bangsund

f. 1958
Tromssa/Tromsø

assuu/bosatt i
Tromssa/Tromsø

livbangsund.com

Liv Bangsund |
Poltetut talot
Aksuvuonossa /
Nedbrente hus i
Oksfjord / Burnt-
down houses in
Oksfjord | 2023
Foto: Mihály
Stefanovicz

Minun työssä kväänin / norjan taitajana minnuu kiinostaa se mikä tapattui Pohjas-Tromssan fylkissä toisen mailmansodan jälkhiin. Minun muori ja hänen peret pakkoevakueerathiin ja kaikki talot poltethiin. Mie olen ensimmäinen sukupolvi näitten tapattumiin jälkhiin.

Minun ämmi oli lestaatiolainen ja ei halunu ette met; minun sisko ja mie kulkisimma housuissa ko olima Aksuvuonossa kylästelemässä. Oli ikhään ko pimmeys olis henkkanu lestaatiolaisten yli jokka met sielä kohtasimma.

Värkit *Housuissa kulkemisen vastustaminen* ja *Poltetut talot Aksuvuonossa* olthiin osa näyttelyy *Ruidālaistettu – Fornorska* joka näytethiin Alattiossa 2025.

Värkki *Tottuuen- ja sovinonraportti vanutetusta villasta* kommenteeraa vääryyttä jota saamelaiset, kväänit ja mettäsuomalaiset koethiin esivallan ruidālaistamispolitiikkin aikana. Isotingan hyvästä tahdosta riippumatta, viluu jatkuuvasti nokko suurii rahalissii staatilta kvääniin sovinontyöle.

I mitt arbeid som kvensk/norsk billedkunstner er jeg opptatt av hva som skjedde i Nord-Troms etter andre verdenskrig. Min mor og hennes familie ble tvangsevakuert og alle hus ble brent. Jeg er første generasjon etter disse hendelsene.

Min mormor var læstadianer, hun ville ikke at vi, min søster og jeg skulle gå i bukser når vi var på besøk i Oksfjord. Det var som om at det hvilte et mørke over læstadianerne vi møtte der.

Kunstverkene: *Motstand mot å gå i bukser og Nedbrente hus i Oksfjord* var en del av utstillingen *Ruidālaistettu – Fornorska* som ble vist i Alta i 2025.

Sannhets- og forsoningsrapport i tova ull er et kunstverk som kommenterer den uretten samer, kvener og skogfinner opplevde under fornorskningspolitikken staten førte. Til tross for velvillighet fra Stortinget mangler det fortsatt store nok økonomiske bevilgninger fra staten til forsoningsarbeidet blant kvener.

Ragnhild Margretha Mietinen Krüger

f. 1972
Bodø

assuu/bosatt
i Forsand

ragnhildmargretha.no

Ragnhild Margretha
Mietinen Krüger
Kauha / Øse / Ladle
2026 | Foto: Susanne
van Wijnen Dagestad

Mie työtelen maalauksen, tekstin, tekstiilin ja filmin kans. Minun värkki oon näytetty m.m. Høstutstillingen:issä ja Tromsø Internasjonale Filmfestival:issa. Minun maateriämmit ja eriliikaisesti minun äiti Annijovesta joka kuoli 1995, oon inspirasuuni kaikelle mitä mie tehen.

Sarjassa *Mie asun käsityössä, kielessä ja lauluissa* mie otan alkupunktin työkaluista jotka tulhaan, eli olis voinu tulla, minun ämmin eli äitin köökistä. Mie leikin kapinheila ja annan niile uuden elämän. Mie vaatitan net tekstiiliin jotka kans muistelhaan minun maateriämmistä ja heidän työstä kotona, ruvanlaitosta ja käsityöstä. Objektiila oon kvääninkieliset tittelit jotka muistelhaan niitten alkupöräsen funksuuniin ympäri, ja koko sarjan titteli *Mie asun käsityössä, kielessä ja lauluissa* taasen puhuu minun suhteesta kväänikulttuuriin, -kielheen ja -käsityöhön.

Jeg jobber med maleri, tekst, tekstil og film. Verkene mine har blitt vist blant annet på Høstutstillingen og på Tromsø Internasjonale Filmfestival. Mine formødre og særlig min mor fra Vestre Jakobselv, som døde i 1995, er inspirasjon for alt jeg lager.

I serien *Mie asun käsityössä, kielessä ja lauluissa* tar jeg utgangspunkt i redskaper som kommer fra, eller kunne kommet fra, min bestemors eller mors kjøkken. Jeg leker med gjenstandene, og gir dem nytt liv. Jeg kler på dem tekstiler som også forteller om mine formødre og deres arbeid i hus og hjem med matlaging og håndverk. Objektene har kvenske titler som forteller om deres opprinnelige funksjon, mens hele seriens overordnede tittel *Jeg bor i håndarbeidet, i språket og i sangene* forteller om mitt forhold til den kvenske kulturen, språket og håndverket.

Solveig Ovanger

f. 1952
Tromssa/Tromsø

assuu/bosatt i
Tromssa/Tromsø

norskekunsthåndverkere.no/kunstnerregister/solveig-ovanger

Mie tutkin metoodiita suomun työstelhyyn, parkila parkittemisheen ja kasviainheila färjäämishen. Minun asuma- ja työpaikka oon Kvaløya, vaanat kaksi miilaa Tromssasta. Meri ja luonto annethaan raaka-ainheet ja inspirasuunin.

Rytmi, kiertokulku, ullivesi ja fiervavesi. Minun kaksi värkkii oon tehty suomusta pöräsin saidanpyydöstä Tromssan ulkopuolela. Saidanpyydön määrää ullivesi. Kala syö ko vesi täyttyy.

Titteli *Punanen ulli* tullee fenomeenista ko meren temperatuuri noussee ja johtaa myrkylisten merenvihristen kukastamisheen, joka uhkaa muuta elämää. Punanen färi liitethään väkevhiin tuntheishiin hyvässä ja pahassa, rakkautheen ja sothaan, elämhään ja kuolemhaan. Värkissä *Fiervavesi* oon työtely fiervan tepun eri kasvusykluusiitten färisperkerin kans.

Jeg utforsker metoder for konservering av fiskeskin, garving med bark og innfarging med plantestoffer. Bo- og arbeidsstedet mitt ligger på Kvaløya, knappe to mil fra Tromsø sentrum. Havet og naturen leverer råstoffer og inspirerer.

Rytme, kretsløp, flo og fjære. Mine to verk er laget av skinn fra seifisket i havområdet utenfor Tromsø. Fisket etter sei er betinget av tidevannet. Fisken biter når sjøen flør.

Tittelen *Red Tide/Rød flo* er hentet fra fenomenet som kan oppstå når temperaturen i havet stiger og forårsaker oppblomstring av giftige alger som truer annet liv. Fargen rød er forbundet med sterke følelser på godt og ondt, med kjærlighet og krig og med liv og død. I verket *Low Tide/Fjære sjø* har jeg arbeidet med fargespekteret i ulike deler av vekstsykklusen til tang i fjære.

Sylvia Henriksen

f. 1972
i Svolvær

assuu/bosatt
i Kabelvåg

sylviahenriksen.no

Sylvia Henriksen
Etnisiteetti:
monenlainen / Etnisitet:
blandet / Ethnicity:
Mixed | 2026 | detalji

Alkupunktina kvääniyhtheys, mie tarkastelen migrasuunii monipuolisenna fenomeeninna, ja sen rinkiseurauksii yhtheiskunnale, identiteetille ja yhtheenkuuluvuudele. Mie pidän uudesti tekstiilii, ja tutkin niitten materiaaliteettii inhimillisten jälkkiin, muistoin ja kulttuurinarratiiviin kanttaajinna. Tarkkuus sirkulaarisuus on metoodiset ja konsseptuellit pohjaprinsipit minun työssä. Materiaalin varhempi elämä antaa värkiile uussii kerttoi ja merkityksii: persoonallissii, polittissii ja historissii.

Mie kokkoon lankkoi. Sanala *tekstiili* oon sama alkupörä ko sanala teksti. Kumpikin tullee latinin sanasta *textilis*, mikä meinaa jotaki mikä oon väävätty eli palmikoitu yhtheen. Käsityö oon tärkeä osa kaikkii kulttuuriita, ja tekstiiliteknikit ko brodeerii, väävääminen ja palmikoiminen oon universaalinen kieli. Mie kerrään minun perinön, ja langat sidotaan meidän yhtheen.

Med kvensk tilknytning som utgangspunkt, utforsker jeg migrasjon som et sammensatt fenomen og dens ringvirkninger for samfunn, identitet og tilhørighet. Gjennom gjenbruk av tekstiler undersøker jeg tekstilenes materialitet som bærere av menneskelige spor, minner og kulturelle narrativer. Nøysomhet og sirkularitet er metodiske og konseptuelle grunnprinsipper i mitt arbeid. Materialets tidligere liv tilfører verkene lag av personlig, politisk og historisk betydning.

Jeg samler tråder. Begrepet *tekstil* har samme opphav som *tekst*. Begge begrepene stammer fra det latinske ordet *textilis*, som betyr noe som er vevd eller flettet sammen. Håndverk er en viktig del av alle kulturer, og tekstilteknikker som broderi, vev og fletting er et universelt språk. Jeg nøster opp min arv og trådene binder oss sammen.

Torgrim Halvari

f. 1965
i Vuoreija/Vardø

assuu/bosatt
i Ušlu/Oslo

daidda.no/collections

Torgrim Halvari
Resiliensi 1 | Resiliens 1
2009 | detalji

Mie oon kväänin ja saamen fotograafi, joka tunnethaan väkkeevästi dokumentaarisesta ilmasusta, fookuksessa identiteetti, alkupöräiskanssoin oikeudet ja ihmisten moninaisuus. Työtelen kryssäpunktissa dokumentaarifotografiin ja taidon välilä, ja käytän kameraa työkaluna haastat stereotyyppiä ja tehdä näkkyväksi ihmissii ja miljöitä jotka ushein ylönkattohaan.

Prosekti *Resiliensi* oon yhtheistyö performanssijoukon WE INSIST Nord:in kans. Yhdessä olema tutkinheet mahdollisuuksii, ko kohatelhaan rajatussa rekiuunissa. Norjalaiset ja pohjasmaiset kulttuurit mailman periferiissä; alat joissa väki ellää harvassa suuriin ethäisyysiin välilä, ja kulttuurit jotka päivälisesti – lissäänttyvän moninaisuuden vuoksi – keskustelhaan jatkuuvasti vaihettelleevan individuellisen, kollektiivisen ja nasunaalisen identiteettin ympäri.

Jeg er en kvensk og samisk fotograf, journalist og kunstner kjent for et sterkt dokumentarisk uttrykk og et tydelig fokus på identitet, urfolksrettigheter og menneskelig mangfold. Jeg arbeider i skjæringspunktet mellom dokumentarfotografi og kunst, og bruker kameraet som et verktøy for å utfordre stereotyper og synliggjøre mennesker og miljøer som ofte overses.

Prosjektet *Resiliensi* er et samarbeid med performancegruppen WE INSIST Nord. Sammen har vi utforsket mulighetene som oppstår i møter innenfor en avgrenset region: de norske og nordiske kulturene i verdens periferi; områder med spredt befolkning over store avstander, og kulturer som daglig – på grunn av økende mangfold – diskuterer den stadig skiftende individuelle, kollektive og nasjonale identiteten.

Åsne Kummeneje Mellem

f. 1995
Tromssa/Tromsø

assuu/bosatt i
Tromssa/Tromsø

asnekummenejemellem.no

Mistä tunnistaa kvääniin käsityön, ja kunka tämän aktualiseeraa täpäpä? Minkä met valittemma säilyttää? Mikkä kampheet ja kalut löydehdään tien museumiitten ja arkkiiviitten samlinkhiin ja kokkoonpanhoin? Priimustuksen ja käsityön avula mie tutkin kallui joita oon pidetty, korjattu, ylläpidetty, uudestipidetty ja lopuksi pantu poijes, joko museuminarkiivhiin eli privaattihiin kellarhiin.

Mikä merkitys niilä oon nyky-aijan kulttuurinkantaaajiille jotka ei tunne niitten alkupöräsen funksuunin? Alkukohtana kvääniin käsityö mie tarkastelen kunka perinteiset teknikit ja materiaalit aktualiseeraanuthaan ko net kohathan nykytaidon. Priimustuksen ja käsityön kautta mie tarkastelen kampheita objektiina. Kunka net oon formattu, ja mitä mie saatan niistä ottaa myötä omhiin töihin ja värkkhiin.

Mitä oon jäljelä, ko objektin alkupöränen funksuuni oon poissa?

Hva definerer kvensk håndverk, og hvordan aktualiserer man dette i dag? Hva er det vi velger å ta vare på? Hvilke verktøy og redskaper finner veien inn i samlingene til museene og arkivene? Gjennom tegningen og håndverket undersøker jeg redskaper som har blitt brukt, reparert, vedlikeholdt, brukt igjen og til slutt stuet bort, enten inn i et museumsarkiv eller ned i en privat kjeller.

Hvilken betydning kan de ha i dag for dagens kulturbærere som ikke kjenner til deres opprinnelige funksjon? Med utgangspunkt i kvensk håndverk – käsityö – undersøker jeg hvordan tradisjonelle teknikker og materialer kan aktualiseres i møte med samtidskunsten. Gjennom tegning og håndverk undersøker jeg redskapene som objekter. Hvordan de er utformet, og hva jeg kan ta med meg videre inn i egne arbeider.

Hva står man igjen med når den opprinnelige funksjonen til objektet er borte?

Ulosanttaaja / Utgiver

Kväänitaitheilijät –
Kvensk kunstnerforbund

Itte-ulosannettu / Selvpublisert 2026

ISBN 978-82-694039-1-6

**Prosektiedesvastauksellinen /
Prosjektansvarlig**

Kväänitaitajat – Kvensk kunstnerforbund

Kuraattori / Kurator

Monica Milch Gebhardt, i samarbeid med
Kväänitaitajat – Kvensk kunstnerforbund;
Sylvia Henriksen, Liv Bangsund &
Maija Liisa Björklund

Prosektinjohtaja / Prosjektleder

Sylvia Henriksen

Produsentti / Produsent

Liv Bangsund & Maija Liisa Björklund

Redaksuuni / Redaksjon

Sylvia Henriksen, Maija Liisa Björklund
& Monica Milch Gebhardt

Käänttääjä / Oversetting

Maija Liisa Björklund

Design ja layout / Design og layout

Solleveld & Toim

Fontti / Font

Signika Light, Apercu mono pro

Präntti / Trykkeri

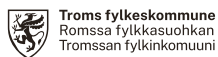
Chili, Harstad

1. painos / opplag

250 eks

**Kiitos kaikille yhteistyöpartneriile ja osanottaajille /
Takk til alle samarbeidspartnere og bidragsytere**

Festspillene i Nord-Norge
Galleri Nord-Norge
Harstad kulturhus
Troms fylkeskommune
Kulturrådet
BKH – Bildende Kunstneres Hjelpfond
UNESCO
Sparebank1 Nord-Norge Samfunnsløftet
Alle kunstnerne
Anna-Kaisa Räisänen
Lars-Richard Olsen
Kvääninuoret – Kvenungdommen

Näyttelyy oon tukenheet / Støttet av / Supported by:

Festspill-näyttely *Vastustusvoima – Vi er motstand* avathiin Galleri Nord-Norgessa Harstadissa, Festspillene i Nord-Norgen aikana 2026. Näyttely kokkoo taitajii Kväänitaitajiitten piiristä, ja lisäksi oon kuttuttu pohjaismaissii taitajii joila oon kulttuurinen yhtheys Tornionlaakshoon. Näyttelyn oon kuratoinu Monica Milch Gebhardt yhteheistyössä Kväänitaitajiitten kans.

Festspillutstillingen *Vastustusvoima – Vi er motstand* åpnet i Galleri Nord-Norge i Harstad, under Festspillene i Nord-Norge 2026. Utstillingen samler samtidskunstnere tilknyttet Kväänitaitajat – Kvensk Kunstnerforbund, i tillegg til inviterte nordiske kunstnere med kulturell tilknytning til Tornionlaakso – Tornedalen. Utstillingen er kuratert av Monica Milch Gebhardt i samarbeid med Kväänitaitajat – Kvensk kunstnerforbund.